

Articolul în grupul nominal. Asemănări și deosebiri între limbi

Ana VRĂJITORU

Substantivul, numind nu numai o entitate, dar chiar toate entitățile dintr-o clasă, se folosește de diverse mijloace gramaticale și lexicale pentru a aduce anumite completări și precizări în legătură cu entitatea sau clasa de entități. Unul dintre aceste mijloace, articolul, a apărut din nevoia de a deosebi o entitate *anumită* de una *oarecare*, într-un mod mai concentrat decât folosind o propoziție relativă, adjective pronominale, demonstrative sau nehotărâte. O primă opoziție s-a creat astfel între forma articulată și forma nearticulată a substantivului; în unele limbi a rămas unica opoziție în sistemul articolului, așa cum este în malteză sau în arabă. În exemplul din malteză: „jien ghamli *dar zghira*” și din arabă: „andi *dar saghira*”, care înseamnă „am o casă mică”, substantivul este nearticulat, se poate spune că are articol zero, indicând o entitate nedefinită. În schimb, dacă se articulează substantivul, entitatea este *anumită*: malt: „rajt *id-dar*”, „rajtu *al-dar*”, adică „am văzut *casa*”, o casă despre care a fost vorba înainte.

Vorbitorii altor limbi au simțit nevoia să creeze o formă specială pentru a sugera o entitate *oarecare*, care a devenit articol nedefinit, de obicei având la bază numeralul cardinal. În majoritatea limbilor, articolul nedefinit a înlocuit forma cu articol zero (deși nu în totalitate): fr: „*le livre*” – „*un livre*”, germ: „*das Buch*” – „*ein Buch*”, engl: „*the book*” – „*a book*”, span: „*el libro*” – „*un libro*”, port: „*el livro*” – „*um livro*”. În română, însă, formarea articolului nedefinit nu a anulat întrebuințarea articolului zero, existând astfel un sistem cu trei elemente: articol definit, nedefinit, zero și două opoziții formale: articulare – nearticulare, articol definit – nedefinit: „am nevoie de *carte*” – „cumpăr *o carte*” – „*cartea* este bună”.

Deci, articolul este reprezentat de un sistem din două (articol definit – articol zero sau articol definit – articol nedefinit) sau din trei elemente (articol definit – nedefinit – zero). Poate nu e lipsit de semnificație faptul că în esperanto, limbă construită pe principiul simplității și al conciziei, sistemul articolului are numai două elemente: articol definit și zero. De fapt, în „Fundamento”, în care Zamenhof stabilește regulile gramaticale ale acestei limbi, se menționează numai articolul definit. Analistii ulteriori ai limbii menționează, însă, și forma fără articol a substantivului, care este în contrast cu forma cu articol¹.

Acestui sistem formal îi corespunde un sistem al conținutului, format din sensurile în contrast *anumit /oarecare*, cu referire la nume de entitate.

¹ Helmar Frank, *Ansatz zu einer interlinguistischen Sprachaxiomatik für Fremdsprachenpropädeutik und Eurolinguistik*. GrKG/Humankybernetik, 41/3, Paderborn, Germania, 2000, p. 99 – 118.

În limbile în care nu există articol nedefinit, pentru a particulariza și accentua sensul de nedefinire, se recurge uneori la un pronume nedefinit. De exemplu, în arabă se folosește *ma* iar în malteză *xi*. Exemple: „Imagina li trid tapplika ghal *xi xoghol*” – „Imaginează-ți că vrei să soliciți *un servici (oarecare)*”. În varianta română, intensificarea nedefinirii se realizează prin adjectivul pronominal *oarecare*, completând articolul nedefinit, aproape în mod redundant. În aceste limbi, eliminând adjectivul nedefinit, informația transmisă prin mesaj nu se schimbă, dar sensul de nedefinire este mai intens în prezența acestuia. De aceea, în malteză, sensul acestui adjectiv pronominal, *xi (shi)*, este apropiat de cel al articolului nedefinit. Chiar și în esperanto se poate folosi adjectivul pronominal *ia* pentru a întări sensul de nedefinire, dat de articolul zero: „Mi parolis kun *ia kolegino*” – „Am vorbit cu o colegă (*oarecare*)”. Acest sens este evident și într-o interogativă, în română existând forma specială *vreo*: „Chu vi havas *ian laboron nun*” – „Ai *vreo* treabă acum?” De altfel, și în limbile care au articol nedefinit există procedeul de a folosi un asemenea adjectiv pronominal, cu care intră în relație disjunctivă. Se poate da exemplu *some* din engleză, care poate înlocui articolul nedefinit, accentuându-se astfel sensul de entitate *oarecare* al substantivului: „*some boy that I met*” – „un băiat (*oarecare*) pe care l-am întâlnit”, mai intens nedefinit decât forma cu articol nedefinit „*a boy that I met*”. Se poate da un alt exemplu, din spaniolă, unde s-a remarcat o gradare a nedefinirii prin diverse pronume nedefinite, care sunt parțial, nu total, sinonime: „*un dia*”, „*algun dia*”, „*cualquier dia*”, „*certo dia*”². Unele dintre aceste pronume se găsesc și în limba portugheză: „*um dia*”, „*algum dia*”, cu același sens. Altele, însă, completează sensul articolului nedefinit, adăugându-se acestuia: port: „*uma mulher qualquer*”, care se poate traduce prin: „*o femeie oarecare*”. Structuri asemănătoare se întâlnesc și în franceză: „*un jour*”, „*un certain jour*”, „*un jour quelconque*” și în engleză: „*a boy*”, „*a certain boy*”.

Cu excepția limbii engleze, articolul nedefinit singular se suprapune numeralului cardinal de unitate, de care se apropie și în conținut, deoarece se referă la o singură entitate sau la o singură clasă de entități: „*un livre*” (fr.), „*ein Buch*” (germ.) „*un libro*” (sp.), „*um livro*” (port.), „*o carte*” (rom.). În esperanto, numeralul nu are sens de nedefinire, ci numai cantitativ: „*unu foje*” – „o dată”, „*je unu flanko*” – „de o parte”, „*pli ol unu horo*” – „mai mult de o oră”. Într-o comparație între original și traducerea romanului *Opera de trei parale*, Brecht (*Trigrosha romano*), se poate vedea că oricare substantiv cu articol nedefinit se traduce prin substantiv cu articol zero.

Pentru a indica un grup de entități nedefinite, în unele limbi s-a format pluralul de la articolul nedefinit derivat din numeral: sp: *unos, unas*, port: *uns, unas* și care, totuși, păstrează și un sens cantitativ (*unos dias – câteva zile*). Tot astfel, în engleză e folosit pentru a indica un grup de entități nedefinite adjectivul pronominal nedefinit *some*, care are și informație cantitativă: o cantitate nedefinită. În alte limbi, pluralul – articulat – este pronume nedefinit: rom: *unii, unele*, fr: *les uns, les unes*, ca articol nedefinit de plural existând formă specială: rom: *niște*, fr: *des*, forme unice, insensibile la gen. Și în alte limbi se folosesc adjective pronominale nedefinite pentru a accentua nedefinirea unui grup de entități, în relație disjunctivă sau conjunctivă cu articolul nedefinit. De exemplu, s-a remarcat în spaniolă alternanța: „*llegaron unas cuantas personas*” -

² Emilio Alarcos Llorach, E. A., *Gramatica de la lengua espanola*, Madrid, 1994, p. 124.

„llegaron *algunas* personas” - „llegaron *varias* personas”, toate însemnând: „au venit niște persoane”, gradul lor de nedefinire nefiind, însă, același. S-ar putea compara în română cu: „niște oameni” - „unii oameni” - „diferiți oameni”.

Deci, la nivelul conținutului, există sisteme de două elemente: entitate cunoscută <-> entitate necunoscută, definită <-> nedefinită sau anumită <-> oarecare. La nivelul formei, acestor valori le corespund sisteme formate de asemenea din două elemente: articol definit <-> articol nedefinit sau articol definit <-> articol zero. Existența unor limbi în care sistemul articolului include trei elemente, forma fără articol regăsindu-se și în limbile cu articol nedefinit, dar folosită numai în cazuri speciale sau numai în dicționar, poate fi un indiciu pentru o a treia valoare la nivelul conținutului. Pe lângă aceste sensuri mai este cel de *identificare* a unei entități, de numire a acesteia. În exemplele: „cumpăr cărți” - „cumpăr niște cărți” - „cumpăr cărțile”, *cărți* numește obiectul pe care îl cumpăr (cărți și nu ziare), *niște cărți* sugerează faptul că nu am vorbit înainte despre aceste cărți, sunt niște cărți *oarecare* iar *cărțile* desemnează cărți *anumite*, despre care am anunțat că le voi cumpăra. În limbile cu numai două articole, articolul nedefinit sau articolul zero cumulează ambele funcții, *identificare* a entității și *nedefinire* a acesteia, îndeplinind una sau cealaltă dintre funcții după împrejurări. Spre exemplu, în limbile care au numai articolul zero, ca: ar: „shtarajtu kutuban”, malt: „xtrajt kotba”, esp: „kompris librojn” - „am cumpărat cărți”, articolul zero indică identificarea entităților. Dacă vrem să accentuăm faptul că sunt niște cărți oarecare, adăugăm acele particule care accentuează nedefinirea: „kutuban-*ma*”, „*xikotba*”, „*iajn* librojn”. În limbile care au articol nedefinit, prin acesta se indică faptul că se *identifică* o entitate sau că este vorba de o entitate *oarecare* și se poate adăuga un pronume nedefinit pentru a evidenția sensul de nedefinire.

Se poate afirma că aceste valori de la nivelul conținutului constituie o universalie lingvistică, dat fiind faptul că ele există și în limbile care n-au format articol, ca rusa, japoneza și chineza. Astfel, pentru sensul de entitate *anumită*, se folosesc anumiți determinanți substantivali, dintre care cei mai obișnuiți sunt demonstrativul (din care derivă articolul în limbile care îl au), posesivul sau propoziția relativă. Apare astfel opoziția între substantivul fără determinanți rus: *kniga*, jp: *hon*, chn: *shu* = *carte* și substantivul cu determinanți:

- rus: „*eta kniga*” - „această carte” / „*tvoja kniga*” - „cartea ta” / „*kniga kotoruju ja pakupila*” - „cartea pe care am cumpărat-o”;
- jp: „*kono hon o yomimasu*” - „citesc *această* carte”, „*watashi wa anata no hon o yomimasu*” - „citesc *cartea ta*”;
- chin: „*wo kan che shu*” - „citesc *această* carte”, „*wo kan ni de shu*” - „citesc *cartea ta*”.

Chiar și relația relativă, care de asemenea definește o entitate, se poate regăsi și în aceste limbi, exprimată printr-o anumită structură verbală: jp: „*kino katta hon o yomimasu*”, chin: „*wo kan zuotian mai de shu*” - „citesc *cartea pe care am cumpărat-o ieri*”. Dacă este o entitate nedefinită sau numai identificată, nu se folosesc asemenea determinanți: „citesc o carte /cărți” se traduce prin: jp: „*watashi wa hon o yomimasu*”, chin: „*wo kan shu*”. Deosebirea față de o limbă care are articol este că toate aceste sensuri se pot exprima și fără determinanți, numai cu ajutorul articolului. În limbile cu articol, determinanții substantivali continuă, desigur, să se folosească. Relația dintre

articolul definit și acești determinanți poate fi disjunctivă sau conjunctivă, diferind de la limbă la limbă sau de la un determinant la altul.

Demonstrativul poartă în sfera lui semantică sensul de definire, indicând o anumită entitate. În mod logic, în unele limbi, demonstrativul este în relație disjunctivă cu articolul definit, așa cum este în germ: „ich lese *das* Buch” / „ich lese *dieses* Buch”, engl: „I read *the* book” / „I read *this* book”, franc: „je lis *le* livre” / „je lis *ce* livre” și, de asemenea în esperanto: „mi legas *la* libron” sau „mi legas *tiun* libron”. În alte limbi, însă, această relație este conjunctivă, ca în malt: „*din il-lezzjoni*” și arabă: „*hada al-dars*”, adică: „această lecție”.

În alte limbi, poziția demonstrativului față de substantivul determinat influențează folosirea articolului. Spre exemplu, în română, demonstrativul antepus nu permite atașarea articolului la substantiv: *această carte*; în schimb, dacă urmează substantivul este în relație conjunctivă cu articolul definit: *cartea aceasta*. De asemenea, în spaniolă și portugheză s-a remarcat că demonstrativul care urmează substantivul nu mai are funcția de definire, astfel încât este nevoie de articol definit (Llorach, p.90). Se spune: sp: „Yo lehe *el* libro / *este* libro”, port: „Eu leio *o* livro / *esse* livro” - „citesc această carte / cartea”, dar sp: „*el* libro *este*” – „cartea *aceasta*”. Când demonstrativul precede substantivul, este mai legat de acesta și își răsfânge sensul de definire asupra lui, deci nu mai este simțită nevoia articolului definit pentru definire. Când demonstrativul urmează substantivul, apare ca un apendice al acestuia, este în poziție mai slabă și este nevoie de articol pentru a preciza definirea. Vorbitorul anticipă, prin articol, faptul că entitatea este definită, prin puterea anticipativă a gândirii.

În grupul nominal care include un **posesiv** (adjectiv pronominal posesiv sau substantiv în genitiv), în unele limbi, articolul definit nu este admis, deoarece entitatea posedată este deja definită prin faptul că i se indică posesorul. Structura „adjectiv posesiv + substantiv fără articol” se întâlnește în franceză: „*mon* ami”, engl: „*my* friend”, germ: „*mein* Freund” și, sigur, fiind o structură mai simplă și neredundantă, în esperanto: „*mia* amiko”.

Limbile română și malteză au dezvoltat, însă, o structură redundantă, care include și posesivul și articolul definit: rom: „*prietenul meu*” și în malt: „*il* habib *tieghi*”. De remarcat faptul că malteza, deși s-a format pe baza structurii arabe, a preferat această formă redundantă, pe care araba o evită, formându-se o structură neredundantă: „*sadiqi* - prieten *meu*”, fără articol definit. Probabil că în malteză s-a impus structura din limba italiană, cu articol și posesiv. În plus, în română, ca și în structura cu demonstrativ, poziția adjectivului posesival (sau al substantivului în genitiv) determină componența grupului nominal: dacă posesivul este plasat înaintea substantivului, se folosește articolul posesival, în componența căruia intră articolul definit: „*al meu* prieten”. Acest articol, numit posesival, are mai mult funcție pronominală, deoarece înlocuiește posesorul, anticipându-l.

În spaniolă, unde sunt două tipuri de posesive, accentuate și neaccentuate, tipul de posesiv întrebuintat determină prezența sau absența articolului definit, precum și a topicii posesivului. S-a remarcat imposibilitatea prezenței simultane a articolului definit și a posesivului, forma neaccentuată, deoarece „conținutul acestuia include funcția de identificare a articolului definit”, funcție prin care autorul, Llorach, înțelege „entitate

anumită, cunoscută”³. Se spune „*mi amigo*” (prietenul meu), deci fără articol. Adjectivele posesive cu forma accentuată, deși includ, de asemenea, funcția de *identificare*, admit prezența articolului definit, fără ca folosirea acestuia să fie obligatorie. Se întâlnesc structuri echivalente cu și fără articol definit: „*libro mio*”, dar și „*el libro mio*”. Astfel de structuri echivalente se întâlnesc și în portugheză: „*meu amigo*” și „*o meu amigo*”.

Structurile cu articol nedefinit sunt diferite de cele cu articol definit. În multe limbi, se pare că articolul nedefinit și posesivul se întâlnesc în aceeași structură: fr. „*un de mes amis*”, rom. „*unul dintre prietenii mei*”. De fapt, această structură este posibilă datorită omonimiei morfologice a acestor cuvinte care sunt articol și numeral. În aceste structuri este vorba de numeral și nu de articol. Un argument este structura din engleză, spaniolă și portugheză, unde numeralul și articolul nedefinit diferă și unde structura respectivă folosește numeralul: „*one of my friends*”, „*uno de mis amigos*”. Alt argument este comutabilitatea acestuia cu alte numerale: „*doi prieteni de-ai mei*”. În schimb, în structurile „*un ami de moi*”, „*a friend of mine*”, „*un amigo mio*”, „*um amigo meu*”, „*un prieten de-al meu*” este vorba de articolul nedefinit în structură cu posesivul.

Adjectivul pronominal *tot* include sensul de *definire*, de aceea ar putea fi suficient pentru a marca faptul că substantivul determinat numește o entitate definită. În majoritatea limbilor, însă, în această structură, substantivul este articulat: fr. „*tous les livres*”, engl. „*all the books*”, hisp. „*todos los libros*”, port. „*todos os livros*”, rom. „*toate cărțile*”, malt. „*il kotba kollha*”, ar. „*kull al-kutub*”. Numai în esperanto, limbă în care s-a evitat deliberat redundanța, substantivul nu este articulat: „*ĉiuj libroj*”. În spaniolă există o structură fără articol, dar numai cu substantiv la singular. Nefiind articol, adjectivul *tot* preia rolul de marcă a definirii: „*le interesa todo libro*” se traduce prin „*îl interesează orice carte*”, însemnând de fapt *toate cărțile*, deci întreaga clasă. Dacă se folosește articolul definit, sensul adjectivului pronominal revine la cel de bază, cantitativ: „*le interesa todo el libro*” are sensul „*îl interesează întreaga carte*”.

Când un substantiv este determinat de o **propoziție relativă**, în unele limbi ca araba, există reguli clare în ceea ce privește articularea substantivului determinat, bazate pe formă: dacă substantivul are articol hotărât, relativa se introduce prin adjectivul relativ: „*Al-nataej allati mala:t nafsahu irtia:han...*” - „*Rezultatele care i-au umplut sufletul de mulțumire*”; dacă articolul este zero, relativul nu mai apare, fiind doar subînțeles: „*kana tabi:b jaraba kullu tari:qa*” - „*era un medic (care) încerca toate metodele*”.

În română, felul articulării substantivului determinat este în relație în primul rând cu sensul general sau particular al substantivului, care poate numi **o clasă** sau **o entitate**, precum și cu tipul de relativă.

Relativa determinativă poate completa sfera semantică a unui nume de entitate, indiferent de articolul care-l determină. În exemplele: „*caut persoana care știe să repare mașina*”; „*caut o persoană care știe să repare mașina*”; „*caut persoană care știe să repare mașina*”, substantivele *persoană*, *o persoană* și *persoană* trimit la entitate, anumită (articol definit), oarecare (articol nedefinit) sau identifică *ceea ce caut* (articol zero). Dat fiind caracterul limitativ al relativei determinative, aceasta nu poate

³ Emilio Alarcos Llorach, *op. cit.*, p.93.

determina un nume de clasă, indiferent de articol. În exemplele: „o persoană / persoana care știe să repare mașina n-are nevoie de mecanic”, substantivul numește o clasă, fie că are articol definit, fie nedefinit, fie că este la singular, fie la plural: „niște persoane / persoanele care știu să repare mașina n-au nevoie de mecanic”. După cum vedem, relativa limitează clasa la o subclasă: nu este vorba despre întreaga clasă de *persoane*, ci numai despre acele persoane care știu să repare o mașină. Ca articol, se preferă articolele definit și nedefinit. Informația din relativă poate fi contextul justificativ care indică o entitate anumită, dacă informația nu este nouă pentru interlocutor; acesta cunoaște acea persoană, eventual a mai reparat mașina, deci entitatea este cunoscută iar substantivul are articol definit. Dacă informația din relativă despre entitatea numită de substantiv este nouă, entitatea este necunoscută până în acel moment, nedefinită, deci se folosește articol nedefinit.

Relativa **explicativă**, însă, prin caracterul ei izolant asemănându-se cu o apozitie, aduce informație suplimentară numai pentru o entitate anumită: „persoana, care mai reparase mașini înainte, a găsit imediat defectul”. Dacă schimbăm articolul, relativa nu mai este explicativă, suplimentară, ci determinativă: „(a venit) o persoană care mai reparase mașini înainte și a găsit imediat defectul”. Dacă substantivul numește o clasă, poate fi determinat în același timp de o relativă explicativă: „moldovenii, care sunt oameni răbdători, nu obișnuiesc să repeadă pe cineva”. Schimbarea articolului definit cu cel nedefinit, ca și a numărului, de altfel, nu afectează conținutul mesajului, aceasta fiind o caracteristică a raportului dintre numele de clasă și categoriile gramaticale de determinare și număr: „niște moldoveni, care sunt oameni răbdători, nu obișnuiesc să repeadă pe cineva”; „moldoveanul / un moldovean, care e om cumsecade, nu repede pe cineva”.

Se poate remarca faptul că structura formată din substantiv cu articol definit, nedefinit sau zero determinat de o propoziție relativă se întâlnește în toate limbile care au articol:

engl.: „I read *a book which* I bought yesterday”.

„I read *the book which* I bought yesterday”.

fr.: „Je lis *le livre, que* j’ ai acheté hier”.

„Je lis *un livre, que* j’ ai acheté hier”.

germ.: „Ich lese *das Buch, das* ich gekauft habe “.

„Ich lese *ein Buch, das* ich gekauft habe”.

sp.: „Yo lego *el libro qual* compre ayer”.

„Yo lego *un libro qual* compre ayer”.

port.: „Eu leio *o livro que* comprei ontem”.

„Eu leio *um livro que* comprei ontem”.

rom.: „Eu citesc *cartea pe care* am cumpărat-o ieri”.

„Eu citesc *o carte pe care* am cumpărat-o ieri”.

malt.: „Jen naqra *ktieb li* xtarajt il-bierah”.

„Jen naqra’*l ktieb li* xtarajt il-bierah”.

esperanto: „Mi legas *la libron kiun* mi aĉetis hierau”.

„Mi legas *libron kiun* mi aĉetis hierau”.

În unele limbi, prezența **numeralului** în grupul nominal nu influențează definirea substantivului determinat. Substantivul poate numi o entitate definită sau nedefinită: fr: „cinq livres” / „les cinq livres”, engl: „five books” / „the five books”, span: „cinco libros” / „los cinco libros”, port: „cinco livros” / „os cinco livros”, malt: „hames kotba” / „hames il-kotba”.

În esperanto, de asemenea, numeralul nu afectează gradul de definire a substantivului: „kvin libroj”- „cinci cărți oarecare” sau „la kvin libroj”, cu articol, dacă sunt „anumite cărți”. În română, deși substantivul după numeral are numai articol zero, *cinci cărți*, se folosește articolul demonstrativ pentru a indica entitate anumită, articol care de fapt conține și articolul definit, pentru a indica un număr de entități anumite: „cele cinci cărți”. De altfel, în structura cu numeral, articolul definit are sens demonstrativ. În malteză, ca o particularitate formală, apare folosirea articolului cu substantivul determinat de numerele cardinale de la 11 la 19: „tnax-il plat” - „11 farfuriile”.

În majoritatea limbilor, articolul apare în grupul nominal o singură dată și în poziție inițială: engl: „the beautiful house”, fr: „la belle maison”, sp: „la casa bella”, port: „a casa bela”, germ: „das schoene Haus”, esperanto: „la bela domo” – „casa frumoasă”. În limba română, singura în care articolul se atașează la finalul substantivului, se poate spune de asemenea că articolul se află în poziția inițială a grupului nominal. Articolul însoțește primul cuvânt al grupului, care, datorită faptului că topica este liberă în română, poate fi nu numai substantivul: „casa frumoasă”, ci și alt cuvânt: „frumoasa casă”.

În limbile arabă și malteză, însă, adjectivul se acordă cu substantivul nu numai în gen, număr și caz, dar și în articulare. Aceasta înseamnă că dacă substantivul este articulat, adjectivul este de asemenea articulat, astfel încât articolul apare în grupul nominal de două ori: ar: „*it-tiflu al mari:d*”, malt: „*it-tifel il-marid*” - „copilul bolnav”, ar: „*al ghurfatu al nadi:fa*”, malt: „*il-kamra n-nadifa*” - „camera curată”. În malteză, destul de rar, apare și grupul nominal cu un singur articol: „*libsa bil-komma twila*” – „rochie cu mâneca lungă”. Dubla articulare în grupul nominal face parte dintre structurile redundante, frecvente în aceste limbi.

Din scurta analiză întreprinsă, se poate ajunge la câteva concluzii.

În sistemul articolului din diverse limbi apar asemănări în formă: articolul definit pentru masculin include *-l*, cel de feminin singular *-a* iar articolul nedefinit derivă din numeralul cardinal pentru unitate în majoritatea limbilor. Asemănările sunt mai mari în conținut: articolul definit indică faptul că este vorba de o **entitate anumită**, iar cel nedefinit din unele limbi, articol zero în alte limbi indică o **entitate oarecare** sau **identifică** o clasă sau o entitate ca aparținând la o clasă.

În ceea ce privește relația dintre articol și determinanții substantivului, sunt mai multe deosebiri: pe de o parte, în fiecare limbă, articolul este în relație disjunctivă cu unii determinanți și conjunctivă cu alții; pe de altă parte, același determinant este în relație disjunctivă cu articolul în unele limbi și conjunctivă în altele. Componenta grupului nominal este influențată de spiritul fiecărei limbi, redundant sau concis. Pe lângă aceasta, intervin factori subiectivi, cum ar fi **mentalitatea** grupului de vorbitori, care cauzează multe diferențe între limbi. Prin urmare, aceeași cauză poate avea efecte opuse în limbi diferite. Spre exemplu, pe lângă factori interni gramaticali, mentalitatea

face ca prezența unui anumit determinant în grupul nominal să fie considerată argument pentru necesitatea articulării substantivului cu articol definit, în timp ce vorbitorii altor limbi consideră acel determinant ca suficient în sine pentru a indica o entitate definită, fără a mai fi nevoie de articol. De aceea, același tip de grup nominal apare cu articol într-o limbă și fără articol în alta. Și tot de aceea articolul apare o singură dată în grupul nominal în unele limbi sau se repetă și la adjectiv în alte limbi. În esperanto, limbă construită pe principiul simplității și al conciziei, sistemul articolului are forma cea mai lipsită de redundanță: sau determinant definitiv sau articol definit iar în grupul cu adjectiv este folosit o singură dată.

Bibliografie

Falzon, G.: *Maltese*, New York, 1998.

L Lorach, E. A., *Gramatica de la lengua espanola*, Madrid, 1994.

The Article In the Noun Phrase. Resemblances and Differences Among Languages

There is a comparison between the systems of the article on the level of the form and of the content in several European languages, and the language conceived by Zamenhof. We notice many resemblances among languages regarding the form and even the identity of the content. The differences appear especially in the way the articles are used, mostly in their relations with the determiners of the noun. There is an analysis of the relation with the pronominal adjectives of demonstration, possession, the indefinite "all", with the cardinal numeral and the relative clause. These relations can be conjunctive or disjunctive, according to the grammatical system of each language and the mentality of the group of speakers, who consider the simultaneous presence of the definite article and the noun determiners necessary or, on the contrary, impossible. The planned language esperanto respects in this matter too the principle of simplicity, reducing the redundancy to the minimum.